

Bělohradské listy

Vydáno 25. 11. 2011 • Ročník XI • Cena 16 Kč

6 / 2011

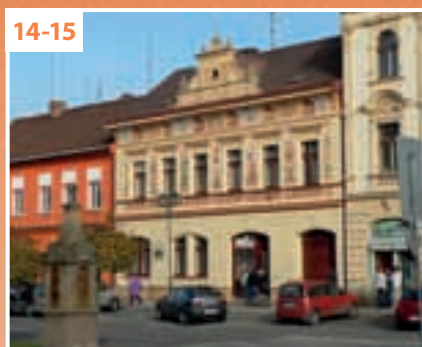
S Lukášem po světě

K. J. Erben

Oprava Finkova domu

Sv. Anežka Česká

Objektivem Bělohradských listů

BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 6/2011

- 2 OBJEKTIVEM
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 FEJETON
(SVATOPLUK HRNČÍŘ)**
- 4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 STAROSTA ODPOVÍDÁ,
ZM INFORMUJE**
- 6-7 S LUKÁŠEM PO SVĚTĚ
(HANA FRIEDRICHOVÁ)**
- 8-9 KAREL JAROMÍR ERBEN,
NEJSPANILEJŠÍ
Z ČESKÝCH BÁSNÍKŮ
(SVATOPLUK HRNČÍŘ)**
- 10-11 125 DNÍ V OBLACÍCH
(EDUARD ČELIŠ)**
- 12-13 ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA
(PAVEL ŠUBR)**
- 14-15 OPRAVA FINKOVA DOMU
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 16 FLÉTNOVÝ SOUBOR PIFFERAIOS
(HELENA HRONOVÁ)**
- 17 JAK RAIS POMOHL
BOHDANU KAMINSKÉMU
(JIŘÍ VACEK, EDUARD ČELIŠ)**
- 18 Z DOPIŠŮ ČTENÁŘŮ**
- 19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI**
- 20 SPORT**
- 21 PROJEV PROF. PHDR. PETRA
PIŤHY, ČSC. PŘI ODHALENÍ SOCHY
SV. ANEŽKY ČESKÉ**
- 22 800. VÝROČÍ NAROZENÍ
SV. ANEŽKY ČESKÉ
(ANTONIE VANIŠOVÁ)**
- 23 ODHALENÍ SOCHY
SV. ANEŽKY ČESKÉ
(VÁCLAV LEJDAR, ALENA FLÉGLOVÁ,
PAVEL ŠUBR)**

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STRANA 1
VÁCLAV LEJDAR
POSVĚCENÍ SOCHY SV. ANEŽKY ČESKÉ

STRANA 24
ALENA FLÉGLOVÁ
PODZIM JE TU

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 27. 1. 2012**

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav
Lejdar, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

ČERNÁ KNIHA Z ČERNÉ TRUHLY

Na naší půdě trůnila černá dřevěná truhla, jejíž víko bylo zespoda polepeno barevnými, snad svatými obrázky. Úctyhodná skryš střežila nejrůznější památky a „poklady“ naší rodiny. Například „třetí elektriku“, což byl dědečkův přístroj s klikou, který, když jsme klikou zatočili, vyráběl pozoruhodné blesky. Zajímavé byly i babiččiny sbírky nevidaných firemních nálepek a vyražené, poněkud plastické obrázky s květinami, dětmi, andělíčky a jinými motivy.

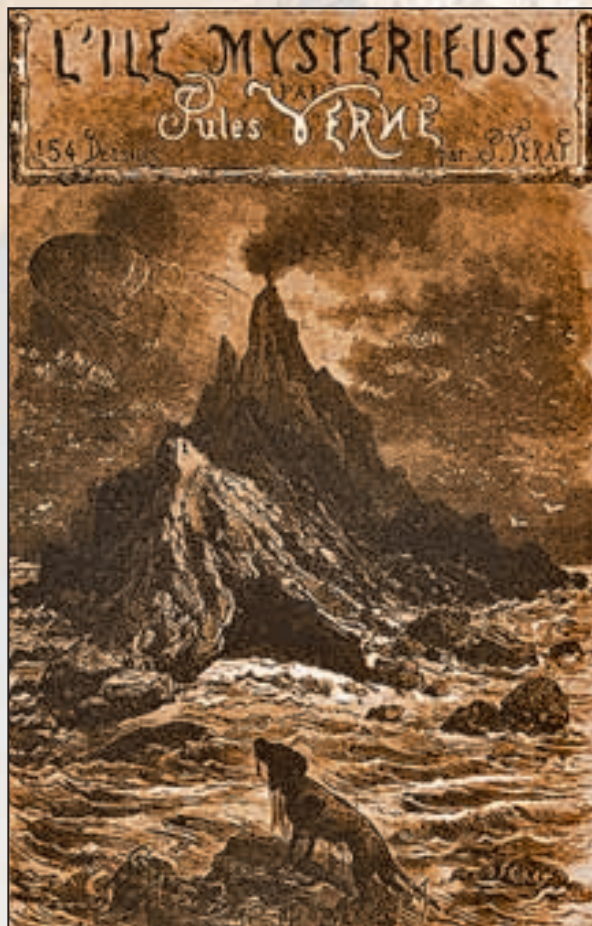
Nu a v té truhle jsem objevil objemnou černou knihu. Když jsem ji otevřel, spatřil jsem barevný obrázek balonu, který vichr srážel do rozbouřeného moře. Otočil jsem list a seznámil se s prvními řádky:

„Stoupáme?“
„Ne! Naopak! Klesáme!“
„Je to ještě horší, pane Smithi! Padáme!“
„Proboha! Vyhodte přítěž!“
„Poslední pytel je už vyprázdněn!“
„Co balon? Stoupá?“
„Ne!“
„Slyším něco jako hukot vln!“
„Pod košem je moře!“

Začátek příběhu mě zaujal. A název knihy taky. TAJUPLNÝ OSTROV. Co jsem však zcela opominul, bylo jméno autora. Nevnímal jsem ho, neznal jsem ho. Vždyť to bylo v době, kdy jsem teprve začínal číst.

Černou knihu z černé truhly jsem snesl z půdy a četl, četl, četl...

Tak jsem se seznámil se svou první verneovkou. Nadchla mě, okouzila, byl to úžasný čtenářský zážitek. Vůbec mi nevadilo, že šlo o chudičké vydání bez ilustrací, tištěné drobnými písmem ve dvou sloupcích. Brzy jsem zjistil, že je to svázané sešitové vydání (snad nakladatele Kočího) několika verneovek a že obrázek ohroženého balonu je vlastně obálkou prvního sešitu.

Hltal jsem pozoruhodná dobrodružství pěti trosečníků (šestým byl pes Top), žasl nad záhadami, kterými ostrov oplýval, a vyvrcholení mě namoduši ohromilo. Podmořská jeskyně, zář z podivného ponorného plavidla a – kapitán Nemo! Mám dojem, že větší překvapení mi v životě žádná jiná kniha nepřipravila.

Asi po třiceti letech – v roce 1964 psal František Hrubín, který patřil k mým nejmilejším básníkům, předmluvu k novému ilustrovanému vydání Tajuplného ostrova. A já užasl, když jsem si přečetl jeho první dvě věty: „Měl jsem jako chlapec štěstí: první román, který jsem od Julia Verna četl, byl Tajuplný ostrov. Byl to malý, ale tlustý svazek – bez obrázků, tak si už Verna neumíte ani představit.“

*Svatopluk Hrnčíř, ilustrace
k francouzskému vydání
Tajuplného ostrova*

Zeptali jsme se za vás

Práce při provedení drenáže (větev č. 1) spočívaly v provedení výkopových prací kolem věže kostela, položení drenážního potrubí, obsyp kačirkem a odvedení spodní vody nad základovou spárou do vsakovací jímky, která je vysypána šterkopískem. Současně byly očištěny základy a zbaveny nesoudržných částí a malty. Prázdná místa po vypadlých kamenech byla přezděna a nově vyspárována.

Celkové náklady na II. etapu činí pro letošní rok 479.623,- Kč.

Příspěvek Ministerstva kultury ČR je 350.000,- Kč a vlastní podíl farnosti včetně darů je 129.623,- Kč.

Celá oprava kostela je prováděna dle projektové dokumentace (PD) vypracované statikem ing. Chaloupským. PD byla odsouhlasena pracovníkem MěÚ v Jičíně – oddělení státní památkové péče a pracovníci z Národního památkového ústavu – územní odborné pracoviště v Josefově. Tito pracovníci celý průběh prací kontrolují a pravidelně jezdí na kontrolní dny.

K dokončení drenáže kolem celého kostela zbývá ještě provedení drenáže větev č. 2 – jižní část a větev č. 3 - východní část. Tyto dvě větve, které jsou rozpočtovány v celkové výši 196.912,- Kč, nejsou zatím finančně pokryty.

V příštím roce, pokud budou zajištěny finanční prostředky, bychom chtěli začít s opravou a výměnou poškozených trámů a krovů ve věži a na půdě kostela. V současné době ing. Chaloupský zpracovává projektovou dokumentaci.

Děkujeme dodavatelské firmě Pavel Lami za velmi zodpovědný přístup k provádění veškerých prací dle požadavku projektanta a památkářů.

Děkujeme všem dárcům, kteří přispěli finančně na I. a II. etapu záchrany kostela na Byšičkách (**Bankovní spojení: 1162193399/0800**). Každý i sebemenší finanční příspěvek je vítáný. Jsme stále ještě na začátku oprav kostelíka sv. Petra a Pavla na Byšičkách a je před námi ještě veliký kus práce. Každý rok bychom chtěli, pokud budou finanční prostředky, na opravě pokračovat.

Za ekonomickou radu farnosti ing. Jiří Bareš,

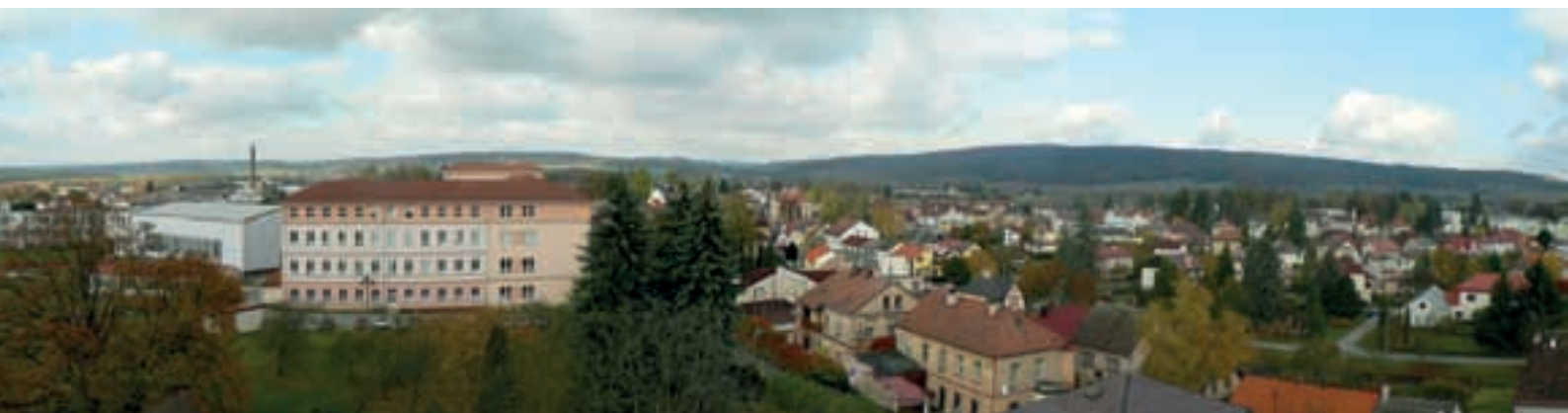
foto: Ladislav Stuchlík

Jak probíhá druhá etapa opravy kostelíka na Byšičkách?

V roce 2010 bylo započato s opravou kostelíka na Byšičkách. I. etapa prací spočívala ve statickém zajištění severní stěny lodi kostela a provedení drenáže a odvedení spodní vody nad základovou spárou. Celkové náklady činily 209.924,- Kč. Z toho Ministerstvo kultury ČR poskytlo dotaci ve výši 107.000,- Kč a vlastní podíl farnosti byl 102.924,- Kč. Dále byly provedeny práce mimo rámec dotace z II. etapy oprav, financované z vlastních zdrojů a z finančních prostředků od dárců ve výši 54.790,- Kč. Farnost Lázně Bělohrad navíc ještě zaplatila částku 10.710,- Kč za projektovou dokumentaci.

V letošním roce oprava kostelíka na Byšičkách pokračuje. Byla zahájena II. etapa oprav, která spočívá v opravě trhlin chóru a provedení drenáže větev č. 1.

V opravě trhlin chóru byly zahrnuty práce na přezdění a zpevnění trhlin pomocí vřetenových kotev v severní a jižní stěně uvnitř kostela a vně kostela na jižní stěně.

Královéhradecký kraj vyhlásil program „Implementace etické výchovy do škol“. Jak v něm dopadla naše škola?

5. října 2011 získala Základní škola K. V. Raise ocenění v programu „Implementace etické výchovy do škol“. Vyhlásovatel projektu je Královéhradecký kraj a bělohradská základní škola se umístila na 3. místě s finančním příspěvkem 10 000 Kč. Mezi kritéria, která hodnotila komise jmenovaná radou kraje, patřila: činnost žakovského parlamentu, činnost školních metodiků, postavení etické výchovy ve školním vzdělávacím programu, etický kodex učitele a žáka, školní linka důvěry, prvky demokratizace výuky, aktivita koordinátora etické výchovy a další. Základní škola K. V. Raise se problematikou etické výchovy zabývá od roku 2007, kdy byla koordinátorkou etické výchovy proškolená v akreditovaném programu Mgr. Kristýna Finková. Díky jejím aktivitám škola dosáhla v oblasti etického vzdělávání tohoto velkého úspěchu navzdory tomu, že paní učitelka je v současné době na mateřské dovolené.

Ing. Jaroslav Jirásko, ředitel školy, foto: Ladislav Stuchlík

Starosta odpovídá

Chtěla bych se zeptat, zda se ve městě plánuje stavba některého z mnoha velkoobchodních řetězců? (Penny, Lidl, Kaufland)? Děkuji za odpověď.

Pro tyto velkoobchodní řetězce jsme příliš malé město. Před několika roky se na nás obrátil jeden řetězec se zájmem o stavební pozemky, po provedeném průzkumu trhu jeho zájem ale ustal. Vloni oslovil všechny řetězce jeden soukromý majitel pozemků v Bělohradě s nabídkou využití těchto pozemků pro výstavbu marketu, ale neobdržel ani jednu pozitivní odpověď. Většinou se dozvěděl, že ve městech s velikostí pod 4 tisíce obyvatel výstavbu obchodu nepřipravují.

Nemohli byste nějak řešit parkování v ulicích kolem lázní? Auta zde zastavují na trávnících, které si sami udržujeme, na zákazu zastavení nebo přímo na ulici tak, že znemožňují průjezd třeba popelářům nebo větším autům. Jde hlavně o ulice Jínovu, Husovu a Macharovu.

Situaci se snažíme řešit už delší dobu. Po dohodě s Policií ČR umístíme špatně zaparkovaným vozidlům za stěrače upozornění na porušení zákona o provozu na pozemních komunikacích (nerespektování dopravní značky zákaz zastavení, nerespektování žluté souvislé čáry, stání na silniční vegetaci či neponechání volného jízdního pruhu). Několik kontrol provedla také Policie ČR a tyto kontroly bude provádět dle dohody města s OO Policie ČR Nová Paka i nadále. Při kontrolách mě dost překvapilo, že řada nesprávně zaparkovaných automobilů patřila zaměstnancům lázní, kteří mají přitom zdarma parkoviště u Stromu života. Rada města schválila umístění dopravní značky zákaz zastavení do Husovy ulice, kde někdy došlo až k úplnému zablokování průjezdu, dále vyhrazení parkovacích stání v obou částech Jínovy ulice pro ZTP, změně tohoto vyhrazeného stání ve spodní části Jínovy ulice ze šikmého na podélné a rozšíření žluté čáry v horní části Jínovy ulice. Ve spodní části Jínovy ulice, která je jednosměrná, je možné stát podélně i po levé straně komunikace. Lázně Bělohrad a.s. zároveň umístí do Lázeňské ulice 2 tabule upozorňující na parkoviště u Stromu života. Občané Husovy ulice měli obavy, aby z důvodu umístění značky zákaz zastavení nebyli postihováni za stání na vydlážděných vjezdech nebo na jimi zřízených stáních. Značka zákaz zastavení však zakazuje stání pouze na silničním tělese a stání na silniční vegetaci je zakázáno ze zákona. Doufám, že situace se do zimních měsíců zlepší, neboť jinak by byl problém s vyhrnováním sněhu i s průjezdem vozidel svážejících komunální odpad či vozidel Integrovaného záchranného systému.

Proč město nevyšlo vsříč Rodinnému centru Běloušek a to muselo opustit prostory v budově spořitelny?

Rodinné centrum Běloušek obdrželo pro rok 2011 od města příspěvek na činnost ve výši 5 tisíc Kč. Poté požádalo o pronájem vhodných prostor pro svoji činnost od města, neboť předtím působilo v dětském koutku v rámci Lázeňského resortu Strom života. Rada města schválila od 1. dubna 2011 RC Běloušek pronájem uvolněného bytu v budově spořitelny za nájemné ve výši 1 000 Kč měsíčně, ačkoliv tržní nájemné za obdobný byt se pohybuje kolem 4 000 Kč měsíčně. Zároveň zástupci RC Běloušek informovali radu města, že prostředky na svoji činnost získají především organizováním zájmových kroužků pro žáky základní školy a činností v pronajatém bytě. V bytě jsem se několikrát osobně stavil a překvapil mě malý počet dětí navštěvujících toto zařízení. V srpnu rada města obdržela žádost o měsíční příspěvek ve výši 3 800 Kč na činnost RC Běloušek, kterou však rada města neschválila. Následně jsme obdrželi žádost o ukončení pronájmu bytu k 31. srpnu 2011. Byt jsme pak pronajali za 4 000 Kč měsíčně k bytovým účelům. Byl to již druhý pokus o založení rodinného centra v našem městě. Je škoda, že ze strany maminek není větší zájem o využívání takového zařízení. Možná to je tím, že jsme malé město a maminky spíše využívají pro hlídání dětí příbuzné a nebo se scházejí a navštěvují individuálně v jednotlivých domácnostech.

Chtěla bych se zeptat, za jakým účelem jsou lesní cesty v oblasti Hůry zasypávány šterkem. Dle mého názoru to kazí krajinný ráz a pro chodce tento způsob zpevnění cesty zvyšuje riziko úrazu.

Majitelem lesních pozemků včetně komunikací v převážné části Kamenné Hůry jsou Lesy ČR s.p. Lesy ČR zpevňují cesty z důvodu, aby se po nich dostala jejich lesní technika k místům těžby. Cesty jsou nejprve zpevněny

hrubým šterkem (makadamem) a následně je Lesy ČR upravují vrstvou drobnějšího šterku. Pak jsou cesty i dobře schůdné. Dle vyjádření revírníka Lesů ČR p. Gustava Plecháče budou v budoucnosti takto upraveny i dvě cesty, které jsou zatím upraveny pouze makadamem. Jde o horní část Horské cesty a cestu ke Kulatému vrchu.

Pavel Šubr, foto Ladislav Stuchlík

ZM informuje

Na svém dalším veřejném zasedání se zastupitelstvo města sešlo ve středu **9. listopadu 2011 v kulturním sále hotelu Grand** a.s. Lázně Bělohrad. Zastupitelé vzali na vědomí informaci, že po mnohaletém sporu došlo k převodu lesních pozemků (Homolka, Zhoří, Dubina a Dubinka) o celkové výměře 51 ha ze s.p. Lesy ČR na město Lázně Bělohrad, dále schválili rozpočtové opatření č. 4/2011 včetně uvolnění částky 1,45 milionu Kč na zateplení bytů v Kotykově aleji, na což město obdrží zpětně v roce 2012 dotaci, a uvolnění příspěvku 200 tisíc Kč na opravy kostela na Byšičkách a 63 tisíc Kč na závlahový systém na fotbalovém hřišti. Schválili rovněž obecně závazné vyhlásky č. 3/2011 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj a č. 4/2011, kterou se mění OZV o stanovení veřejně přístupných míst, na kterých je provozování VHP zakázáno. Dále schválili darovací smlouvu na převod sokolovny z TJ Sokol Lázně Bělohrad na město Lázně Bělohrad a smlouvu o vzájemné spolupráci mezi městem a TJ Sokol Lázně Bělohrad. Zastupitelé vzali na vědomí rovněž informaci o podpisu smlouvy o odstranění staré ekologické zátěže v areálu firmy Deprac CZ mezi Ministerstvem financí ČR a firmou AECOM a o výběrovém řízení na firmu provádějící ve městě svoz a likvidaci komunálního odpadu a na zhotovitele vodovodu a kanalizace v obci Brtev. V závěru se zastupitelé zabývali přípravou rozpočtu města pro rok 2012.

Pavel Šubr

S LUKÁŠEM PO SVĚTĚ

Náš bělohradský spoluobčan Lukáš Kordík se týden co týden vydává se svým kamionem do světa, každý týden se vrací.

nutné, psychické vypětí je veliké na silnicích všeobecně. Řidiči mezinárodní dopravy podléhají mezinárodní dohodě AETR, kde jsou pro řidiče stanovena jasná pravidla přepravy. Především musíme dodržovat stanovený denní časový limit, který nesmí přesáhnout dobu 9 hodin ve dvou časových intervalech 4 a půl hodiny. Digitální karta zaznamenává dobu jízdy i dobu přestávek. Touto kartou se při kontrole prokazujeme. Zdá se, že cesta po dálnicích je snadná, ale i tady je soustředění ovlivňováno různými vlivy, ať počasím, terénem, hustotou provozu a určitě i tady jistou bezohledností některých řidičů, s kterou se musí vždy počítat. Aby tohle všechno člověk uhlídal, musí být v dobré tělesné i duševní kondici, hlídat si zdraví. Přestávky jsou určeny k odpočinku i občerstvení na parkovištích. Ne všechna parkoviště jsou ideální, někde si můžeme i uvařit rychlé jídlo, někdy jdeme do restaurace, ale většinou si vozíme jídlo s sebou. Někdy jezdíme ve vleku s kamarádem,

Tedy většinou každý týden, tam a zpět. Není to ale pravidlem, záleží na tom, kam má být zboží dopraveno. Pracuji ve třetí české firmě a většinou vozím textil a nezkazitelné potraviny.

Dá se říct, že se mi splnil můj klukovský sen. Jsem vyučený automechanik, ale pokud si pamatuji, tak odjakživa jsem toužil jezdit s tirákem po světě. Jezdím od svých 18 ti let, od 20 jezdím za hranice. V současné době moje cesty vedou především do Holandska, dříve jsem jezdil i do Anglie, zemí Beneluxu i do Skandinávie. Do Anglie jsem jezdil rád, setkal jsem se s ochotou a slušným chováním u většiny lidí, s kterými jsem přišel do styku. Tam jsem byl jednou nucen zůstat celý týden. Nebyl jsem se svým autem sám, bylo nás víc, užili jsme si pobytu nedaleko moře a za pěkného počasí, rád na Anglii vzpomínám. Běžně ale možnost k prohlídkám měst není, pochopitelně z časových důvodů. Holandsko jsem si také oblíbil. Cesta tam trvá 15 hodin, jsou tam prima lidi, vysoká životní úroveň, všude čisto a pořádek. Letos jsem tam strávil dokonce část dovolené. Byla to rodinná „pánská jízda“. Půjčili jsme si loď a projížděli jsme kanály, které se proplétají městy, krajinu i města máte na dosah. Rotterdam i Antverpy mají krásné přístavy i kempy a pláže jsou udržované a čisté. Zažili jsme dny slunečné i dešť, bylo to prima. Plánuji tam vycestovat i s rodinou, myslím, že by se jim to líbilo.

Vrát' me se k pracovním cestám. Co všechno musíte podstoupit, než je vám povoleno vyjet za hranice, jakými pravidly se musíte řídit při mezinárodní dopravě?

Kromě technických zkoušek a znalostí procházíme psychologickými testy, které jsou teď obnovovány po třech letech. Je to

někdy se člověk dá do řeči i s cizími řidiči, to se pak probírá cesta, problémy i zážitky na ní. Samozřejmě, že hůř se jezdí v zimním období za sněhu a náledí, to pak je nutné použít ruční náčiní a vlastní fyzickou sílu. V běžném provozu nám ulehčuje situaci navigace, mobilní telefon a třeba i štěstí na dobré kamarády, kteří by se po cestě vyskytli. Zatím mám zkušenost, že větší solidarita panuje mezi řidiči z východu než naopak. Dobu přepravy nemáme nijak termínovanou, záleží na druhu zboží, na nakládkě a vykládce.

Zažil jste na cestách nějaké závažné problémy?

Naštěstí ne na vlastní kůži, ale před 10 lety jsem byl svědkem zatčení řidiče kamionu, který převážel emigranty z východu do Německa. Řidič ručí nejen za stav, ale i za obsah kamionu, i když nakládání i vykládání obsahu vozu provádějí dané firmy. Možná, že někdy je v tom řidič nevině, ale za obsah ručí. Částky, které převaděči nabízejí, nejsou zanedbatelné, ale je to velké riziko, které někteří řidiči podstupují. Dokonce vím o případu, kdy byli převážení emigranti zasypáni cementem. To už opravdu hraničí i se zdravotním rizikem, nehledě na postihy související se ztrátou zaměstnání i svobody.

Je asi zbytečná otázka porovnávání našich silnic a dálnic s vozovkami v ostatních částech Evropy.

Naše silnice jsou ve špatném stavu, to mi jistě potvrdí i všichni naši řidiči. Ve většině zemí se vybírá mýtné, čímž se získá dost peněz za

ujeté kilometry. U nás je navíc ještě problém s parkovacími místy pro cizí dopravu stejně jako pro nás. Požadavky se neshodují s předpisy a pak nastávají problémy. Teď se začalo hovořit i o tom, že by kamionovou dopravu mohla zčásti nahradit doprava železniční. To by se jednalo jen opravdu o malou část, která by nic neřešila. Doprava od železnice na místo určení by se musela také řešit kamiony, zboží musí být dopravováno co nejrychleji, nakládání a vykládání také vyžaduje určitý čas. A když si představíte, kolik je nadnárodních firem, které zásobují velkou škálu supermarketů, tak dojdeme k závěru, že to jinak asi nejde.

Máte rodinu, dvě holčičky, jak se vám po společném víkendu odjíždí?

Odjíždí se mi vždycky velmi těžko, víkend je příliš krátký a týden příliš dlouhý na to, abych si užil rodinu. Také si uvědomuji, že děti rostou a čas je nenávratný. Během víkendu se jim snažím vynahradiť to, co během týdne nemohu, ale pořád je to málo. Pomalu začínám přemýšlet o jiném pracovním zaměření, ale zatím není nic na obzoru. Musí přijít ten správný čas a moje pevné rozhodnutí.

A jak se vám přijíždí? Na to je jistě snadná odpověď'...

Domů se vždycky moc těším a jsem šťastný, když už z dálky vidím Bělohrad. Potom v ulici už jako první mě většinou vítá pan Plch, někdy i ostatní sousedé, no a pak už jsem doma, u svých. Moc se těším na Vánoce, to je víc času si užít domova, i když mezi svátky probíhá každý rok školení a běžná údržba vozu i nákladu. Ale jsem doma.

Lukáši, děkuji za rozhovor. Přeji vám šťastné cesty i šťastné návraty s vašim tirákem, který nese za čelním sklem vaše jméno – LUKÁŠ.

Hana Friedrichová, foto: Lukáš Kordík

KAREL JAROMÍR ERBEN NEJSPANILEJŠÍ Z ČESKÝCH BÁSNÍKŮ

A náš K. V. Rais o díle miletínského básníka také hovořil: „Kytice jest kniha, jež musí upoutati a rozechvěti všechny struny srdce každého člověka, v němž to srdce ještě bije po lidsku – a nejvíce musí rozechvěti srdce česká. Zvláště pak tomu, kdo vyrostl mezi lidem...“ Výroky literátů však nejsou rozhodující. Důležitější je, že básníka, který chodil naším krajem, milovali naši předkové, tedy obyčejní lidé, a mají ho rádi i naši současníci nejrůznějšího věku.

K. J. Erben se narodil v nedalekém Miletíně 7. listopadu 1811, tedy právě před 200 lety. Byl z dvojčat, jenomže druhý chlapec Jan po několika týdnech zemřel. Dvojčata byla do matriky zapsána zprvu podle otce jako Erbanové, ale vzhledem k tomu, že ostatní sourozenci byli vedeni snad omylem jako Erbenové, došlo zřejmě k sjednocení jmen a z Erbana se stal Erben. Karlův otec Jan Erban byl ševcem, ale přišel se mu nedařilo, a tak si nedaleko svého domku pořídil velký sad a věnoval se pěstování ovoce. Matka Anna, rozená Žábová, byla dcerou miletínského učitele. Často churavěla, porodila devět dětí, ale vyššího věku se kromě Karla dožila jen jeho mladší sestra Josefka.

Když bylo nadanému miletínskému školákovi deset let, přichází na královéhradecké gymnasium, a potom za pomoci několika mecenášů pokračuje ve studiích v Praze na filosofické fakultě a na právech. V té době píše již verše, seznamuje se s básníkem Máchou a historikem Palackým. To ho přivedlo k sledování lidových zvyků a k bádání po archiivech. A tak pomalu, opravdu pomalu vzniká jeho jediná básnická sbírka Kytice, která zprvu, v roce 1853, měla poněkud delší název –

Kytice z pověstí národních. Básnická tvorba by ho pochopitelně neuživila, a tak se stává archivářem a úředníkem města Prahy. O řadu let později vzniká jiné dílo, soubor pohádek, který Erbena také proslavil. Stačí připomenout, že mezi jeho pohádkami je například Zlatovláska, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, Tři zlaté vlasy děda Vševeda.

Erbenovi čtenáři z našeho kraje mají jednu velkou výhodu. Nemusí vyhledávat jenom jeho balady a pohádky, ale mohou putovat po Naučné stezce Karla Jaromíra Erbena, která má deset zastavení. Od jeho rodného domku se dostanete ke studánce Na Koši, kde potkáte Polednici řezbáře Michala Járy, k Popravišti s prameništěm a vodníkem, k dalšímu dubovému sousoší, které připomíná Zlatý kolovrat, potom si prohlédnete Miletínské lázně a pomalu se budete vracet k Erbenovu rodišti a jeho památníku na náměstí. Pro příští rok se chystá novinka.

Zmíněná trasa se propojí se stezkou K. V. Raise, na které už dnes stojí také dřevěné plastiky. Hastman u Pardoubku a byšický poustevník.

Připravil Svatopluk Hrnčič

Prameny:

- Jan Kroča a Marie Holečková: *Tajmnou krajinou Erbenových balad* (nakladatelství MH 2011)
- Stanislav Friedrich: *Karel Jaromír Erben 1811-1870* (DS Erben 2011)
- Malá knížka o Kytici (Albatros 1983)
- *Ilustrace Stanislava Hudečka (ze starého vydání Kytice, která vyšla ve Vilimkově knihovně Malého čtenáře, letopočet není uveden)*

Otevíráme knížku *Tajmnou krajinou Erbenových balad* a čteme slova: *Nejspanilejší z českých básníků*. Nezní takoveto ohodnocení autora poněkud nadnesené? Ne, v tomto případě, když se jedná o Erbena, je zcela na místě. Vždyť je vyslovil náš nejnáročnější a nejpřísnější literární kritik F. X. Šalda. A připomeňme si další výroky o Erbenově tvorbě. František Palacký poznamenal: „Již drahně času nečtli jsme básně české s takovým zalíbením, jakého nám poskytovala národní báchorka Poklad od K. Jaromíra Erbena.“ Jan Neruda podotkl: „Erben naslouchal, co lid sobě vypravuje... Vytvořil z toho plod umělecký, dokonalý... Erben je básníkem nejčestějším...“

VYŠLA KNIHA O GENIU LOCI MĚSTA MILETÍNA A OKOLÍ

Krásná a zároveň záhadná místa našeho regionu mapuje nová kniha s názvem „Tajmnou krajinou Erbenových balad“, kterou v těchto dnech uvádí do prodeje nakladatelství MH.

Zajímají Vás tajemné legendy ohledně Byšiček, Miletínských Lázní, Červené Třešně nebo třeba Čertových hradů, Zvičiny a mnoha dalších míst? V publikaci Vás autoři Jan Kroča a Marie Holečková provedou i méně známými kouty našeho kraje, kde se dochovaly pověsti až z pohanských časů.

Publikaci doprovází barevné fotografie, jež věrně zachycují mystickou atmosféru Podkrkonoší, která tak uchvátila Erbena, Raise i další velké umělce.

Beseda a prodejní autogramiáda s oběma autory proběhne přímo v Lázních Bělohradě. Více informací najdete na internetových stránkách MKS.

Tajmnou krajinou Erbenových balad

Jan Kroča | Marie Holečková

KYTICE

Zemřela matka a do hrobu dána,
sirotky po ní zůstaly;
i přicházely každického rána
a matičku svou hledaly...

POKLAD

Mlč, synáčku! mlč, mlč, hochu!
cin cin! poslyš jak to cinká!
počkej jenom ještě trochu,
hned se vrátí zas maminka...

SVATEBNÍ KOŠILE

Pěkná noc, jasná – v tento čas
mrtví s živými chodí zas,
a nežlí zvíš, jsou tobě blíž-
má milá, nic se nebojíš?

POLEDNICE

Ke stolu se plíží tiše
Polednice jako stín;
matka hrůzou sotva dýše,
dítě chopíc na svůj klín...

ZLATÝ KOLOVRAT

Vyšla dívčina jako květ,
neviděl také krásy svět;
přinesla vody ze studnice,
stydlivě sedla u přeslice,
předla, předla len...

ŠTĚDRÝ DEN

Ach vidím, vidím – je mlhy mnoho,
všechno je mlhou zatmělé;
červená světla blyškají z toho,
zdá mi se býti v kostele...

HOLOUBEK

Okolo hřbitova
veselejší cesta,
jedou tudy, jedou
ženich a nevěsta...

ZÁHOŘOVO LOŽE

Tu kleč a čekej – až se v jedné době
z milostí boží vrátím zas k tobě.
Takto dí poutník a jde cestou dále. –
A Záhoř klečí, klečí neustále...

VODNÍK

Na topole nad jezerem
seděl Vodník pod večerem:
„Sviť, měsíčku, sviť,
ať mi šije nit’.“

125 DNÍ V OBLACÍCH

Když byl malý kluk, tak JOSEF ODL (72) postavil modýlek letadla a na hornoveském Bílém kopci hrdě pozoroval, jak nádherně létá. Nechtěl se táhnout s letadélkem domů. Kamarádi, kluci Šepsovi, mu poradili, ať ho nechá u nich doma v pokoji. Druhý den bylo letadélko na cimpru. To „zařídil“ jeden klučina od Šepsů...

Tenkrát malého Pepíka vůbec nenapadlo, že létání v opravdickém éru bude jeho život, že ve vzduchu stráví 125 dní, jinak taky 3000 hodin, skutečně 5250 letů, že se z něho stane profesionální pilot průzkumného letectva, že bude učit létat mladé piloty v daleké Libyi, že získá hodnost podplukovníka...

ŠKOLA, UČENÍ

Po bělohradské základní škole jsem se šel učit do Semil elektrikářem. Bylo to tříleté učiliště Státních pracovních záloh a ve třetí třídě jsme již jezdili po montážích. Já končil a Bělohradák Franta Fleků v Semilech začínal. Po vyučení jsem nastoupil na rok a půl do libereckého Energovodu a pak na vojnu.

POPRVÉ VE VZDUCHU, PROSTĚJOV A KOCFELDA

S lítáním jsem začínal v Lomnici nad Popelkou, v Aeroklubu. Nastaly však problémy s dojížděním a tak jsem přešel do svazarmovského Aeroklubu v Hořicích. První mé letadlo byl Z - 22 Junák a mým prvním instruktorem Sucharda. Lítal jsem i na dvousedadlovém větroni Pionýr. Taky jsem poprvé viděl Bělohrad z výšky a zdál se mi hodně maličký...

Do Hradce Králové jsem jezdil na teorii a před vojnu jsem prodělal třítdenní soustředění a důkladnou lékařskou prohlídku v Praze v ÚUNZ. Tehdy nás tam jelo pět a jenom já prošel.

Přišel 1. prosinec 1958 a já nastoupil do Leteckého učiliště v Prostějově. Prostějovem prošli všichni letci, kteří lítali za druhé války v Anglii. Můj ročník byl vlastně poslední, který začínal v Prostějově. Velitelem Leteckého učiliště byl podplukovník Pavel Kocfelda, pilot RAF a čs. letecká legenda.

V učilišti byli s námi i Indonézani. Měli svoji jídelnu a v ní pochoutky, o kterých se nám mohlo jenom zdát. Ananas, banány, čokolády, kondenzované mléko. Když vystřelili z jídelny, už jsme tam vltli pro zbytky.

Jinak Letecké učiliště vzniklo po roce 48, kdy byla zrušena Letecká akademie v Hradci Králové a podle sovětského vzoru nahrazena učilištěm.

PILOT V TATRANKÁCH, JAK - 11 A CHYBĚJÍCÍ SESKOK

Náčelníka štábu dělal v Prostějově generál Rajmund Orel, vysloužilý frontový voják drobné postavy. Generál Orel šíleně seřval jednoho z nás, který měl při nástupu na sobě teplé boty, tehdy oblíbené „tatranky“.

Lítal jsem na JAK - 11, sovětském cvičném letounu. Byl to dvoumístný dolnoplošník s kapkovitým tvarem kabiny. Krásný éro.

Taky jsem absolvoval první seskoky pádákem. Celkem mám šest seskoků. Jeden mi dodnes chybí. Měli jsme mít dva v učilišti a pět u útvarů.

PREŠOV, MIG - 15, TUZEX A KOŠICE

Posledního srpna 1959 končí Letecké učiliště v Prostějově a náš 1. Letecký školní pluk je převeden do Prešova. V Prešově jsem pilotoval proudovou stíhačku MIG - 15 s šípovitými křídly. MIG - 15 byla velmi rozšířená mašina. Uvádí se, že jich bylo vyrobeno přes 12 000.

V Prešově jsem poprvé obdivoval prodejnu Tuzexu. Bezva potraviny, krásný hadry, a nízký ceny. Ale ceny nebyly v korunách, nýbrž v bonech...

Po Novém roce 1960 se přesouváme do Košic. Zabil se i první z nás. Měl problém s hydraulikou a pozdě se katapultoval.

Druhým rokem v Košicích jsme byli vyráženi. Z vojínů - záků jsme se stali poručíky. Léтали jsme tzv. III. třídu. Ve dne, v noci, po dvojicích, v roji. Stříleli jsme na pozemní cíl. Byl to pískem vysypaný obrys amerického bombardéru B - 47.

Při vzdušném souboji ve vertikále se zabil další z nás - Jarda Kubík.

PLZEŇ - LÍNĚ, L - 29 DELFÍN, KABINA V POLI

V roce 1961 začala Berlínská zeď a my byli odveleni k útvarům. Já do Plzně, do Líní. A zůstal jsem tady pětadvacet let. Šest roků jsem ještě pilotoval MIG - 15. Poté na mě čekal knipl L - 29R Delfína, což byl první proudový letoun navrženy v Československu a vyráběný ve Vodochodech. Jeden pilot a jeden pozorovatel.

Lítali jsme v malých výškách 100 - 200 metrů. Některé úseky i v 50 metrech. V této výšce se hodně potkáte s ptáky, stane se i to, že se nasaje koroptev do motoru.

Přední kabina se u L - 29 zaklápí a zadní se zasouvá. Moje přední kabina měla problém se zavíráním. Po třech okruzích a čtvrté zatáčce jsme šli na finále. Od řídicího létání jsme dostali pokyn opakovat okruh. Po zasunutí přistávacích klapek se letoun poněkud propadl a najednou můj kryt kabiny odletěl. Ze stihacího letounu byl otevřený kabriolet. Rychle jsem zalez za plechový štít. Hrozný fičák. Plexisklová kabina pryč. Naprosto netknutá si klidňanko přistála v poli.

LIBYE, BRAQ, L - 39 ALBATROS

V roce 1981 jsem byl převelen k 3. Leteckému školnímu pluku do Piešťan. Tady se připravovali Libyjci na létání a my jsme je učili. Já měl na starost čtyři žáky. Probírali jsme všechno od začátku, oni vlastně nikdy nebyli v letadle. Salah Abugarah, nejlepší z těch čtyř, skončil tragicky. Chyba v navigaci a on šel na přistání v Prostějově, kde je dráha jenom 800 metrů dlouhá! Správně měl přistát v Přerově na 2 500 metrů dlouhé ranjeji...

V 83. jsem sloužil v Libyi v Braqu, 600 km jižně od Tripoli (pplk. v. v. Josef Odl říká anglicky Tripoli, ne Tripolis). Pilotoval jsem L - 39 Albatros, lehký bitevník, jeden z prvních s dvouproudovým motorem.

Víte, jak se v Libyi provádí odvody do armády? Pustí se film, vojáci obklíčí biograf a když mladí kluci z něho vycházejí, hned je berou do armády. Chceš, nechceš, musíš!

Jo, a když jsme vyfasovali nové kombinézy, tak si na kombinézu libyjský voják sáhnul a povídá: mubarak, to značí nový.

Taky jsem na severu Afriky viděl dva exkluzivní přírodní úkazy. V 86. Halleyovu kometu, která bude opět vidět až v roce 2061, a tři hvězdy Jižního kříže, souhvězdí jižní oblohy. A zažil i 51 stupňů ve stínu...

HRADEC KRÁLOVÉ A 51 LET

Z Libye jsem šel nejbliž k Bělohradu. Do Hradce Králové. A zase zpátky na L - 29. Půl roku jsem byl v Čáslavi, to se opravovala hradecká přistávací dráha. S lítáním jsem končil v jednapadesáti letech. Potom jsem dělal šest roků dispečera na řízení letového provozu a na závěr jako civil na meteorologické službě.

FOTBÁLEK, HOKEJ NA PARDOUBKU I V PLZNI, TURISTIKA, CHALUPA

My, kluci jsme chodili na prostředňácký pláček hrát fotbal. Pan Procházka seděl na schodech jejich baráku a radil. Franta Mako-vička, ten zas číhal, až spadne míčuda k němu

na dvorek a nejráději by ji dal na špalek a rázně seknul... Rád jsem hrál hokej na Pardoubku i za sokolovnou. V Plzni jsme zase chodili na zimák hrát jen tak, právě hokejové pouze chrániče a rukavice. Občas i nohejbal, volejbal. Po padesátce mě chytlo běhání a teď běžky i turistika. Mým krajem je Hruboskalsko. Jenom kdyby nebylo tolik práce na chalupě v Prostřední Vsi.

Josef Odl bydlí s manželkou na Benešově třídě v Hradci Králové. Má dvě dcery, Romanu a Kamilu, tři vnoučata. Je rozvázný, pečlivý a hned tak na sobě nedá něco znát. Ale dvě věci přesto: lásku k Bělohradsku a k létání.

Na chalupě v kuchyni má pověšen olej dvorského bratrance. Obraz zachycuje stráž Popluž, hned za Odlovou chalupou a v dále vyukující brtevska stavení...

A létání? Prožil s ním slušnou řádku let.

Stále však nachází něco nového. Vloni byl na návštěvě u mladší dcery Kamily v americkém Detroitu. Prohlédl si největší letecké muzeum na základně AFB Wright-Patterson (Ohio) u města Dayton.

Koncem letošního roku letí Josef Odl do Spojených států znovu. Tentokrát se chystá na Prima Air Museum v Tusconu ve státě Arizona.

Zjara bude pokračovat v opravě chalupy v Prostřední Vsi.

Lásky přeci neodlétají.

Eduard Čeliš,

foto: archiv Josefa Odl a Jaroslav Voves

ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA

Další územní plán města Lázně Bělohrad pochází z roku 1950 a v mnohém navazuje na předchozí neschválený územní plán z období těsně po druhé světové válce, který jsme si představili v minulém čísle Bělohradských listů. Autorem obou plánů je pražský architekt ing. Václav Sixta.

Tyto dva územní plány se příliš neliší. Oba předpokládají menší rozvoj lázeňství, než první územní plán z roku 1930. V obou je navrženo rozšíření lázeňského hotelu Grand přes Jínovu ulici do parku mezi sokolovnou a lázněmi a výstavba nového léčebného ústavu na místě dnešního hotelu Anna Marie. Jínova ulice je dvouproudá s kruhovým objezdem na křižovatce Jínovy a Husovy ulice. V Bažantnici měl vzniknout společenský dům v místě bývalé restaurace a tenisových kurtů č. 3 a 4. Mělo zde vzniknout i parkoviště v místě dnešního fotbalového hřiště a částí tenisového areálu a sportovní areál měl být posunut jižněji. Na jeho realizaci v té době existoval velkolepý projekt. Úpravou měla projít Vachkova ulice, která měla vést až k hlavní silnici na Hořice.

Mateřská škola měla být přesunuta na Jiráskovo nábřeží na místo bývalých lázní, hřbitov k lesíku na „Slíváku“ a měla k němu vést komunikace od kostela. Hřbitov ve městě se měl změnit v park. Doprava ve směru Nová Paka – Hořice měla jít přes Malé náměstí a na silnici na Hořice se napojit u zahrádkářské kolonie. V ulici Za Mostem a na Jiráskově nábřeží mělo dojít k přeložce koryta řeky Javoroky.

NOVÉ BĚLOHRAD

V čem se oba plány liší? Územní plán z roku 1950 předpokládal prodloužení Zámecké ulice až do ulice Komenského ve stylu dvouproude komunikace a u ní novou školní budovu. Komenského ulice se měla změnit v místní komunikaci. Obchvat ve směru Jičín – Miletín začínal už v Kotykově aleji a vedl nad Kotykovým rybníkem. Jeho trasa byla jinak shodná s minulým ÚP - silnicí na Novou Paku protínal kruhovým objezdem v místech bývalé restaurace U Lípy, kruhový objezd byl navržen i na křížení obchvatu s Třetí stranou. Silnice od Pardoubku na Brtev měla vést přímo až do horní části Brtve a do spodní části Brtve měla vést komunikace od obchvatu po dnešní komunikaci od konce parku Bažantnice. V místech dnešního parkoviště u Stromu života bylo navrženo koupaliště a parkoviště bylo posunuto východním směrem. Autobusové nádraží územní plán předpokládal v ulici T. G. Masaryka v místech dnešního novinového stánku a garáží.

Zajímavé je zrušení průmyslové zóny v místech dnešního Depragu a „přestavba tohoto území podle podrobného plánu“. Proti minulému územnímu plánu jsou vyřazeny i průmyslové zóny za železničním přejezdem a nad obchvatem. Průmyslová zóna měla být v Prostřední Nové Vsi v místech dnešní firmy Pumr – Ryba a Technických služeb města a v Dolní Nové Vsi zhruba v místech dnešního Aluconu. Silnice na Hořice v těchto místech měla být přeložena až téměř k Javorce a u současné zatáčky na konci Dolní Nové Vsi k Aluconu měla vzniknout čistící stanice odpadních vod. Minulé územní plány přitom Prostřední a Dolní Novou Ves neřešily nebo jen okrajově.

Velkou změnou mělo projít náměstí, zástavba mezi Lázeňským hotelem a Barákovou ulicí měla být odstraněna a zřejmě zde mělo být rozšířeno náměstí. Ve vlastním územním plánu je tato lokalita označena jako „asanační plocha“. Stejně je označeno i území mezi náměstím a obchvatem a lokalita v Dolní Nové Vsi mezi Vachkovou ulicí a odbočkou na Byšička.

Další studium územního plánu nechám na vás dle jeho vyobrazení.

Pavel Šubr

OPRAVA FINKOVA DOMU

Každý, kdo prošel od června do konce října letošního roku po bělohradském náměstí, si musel všimnout lešení na domě číslo 42. Po lešení se každodenně pohyboval výtvarník Vojtěch Závěský, který opravoval malby na fasádě. Když bylo lešení sundáno a dům zazářil v celé své kráse, vypravil jsem se zjistit, jak to bylo s jeho historií, malbami a opravou domu.

V archivu Památníku K. V. Raise je zápis paní Kolářové o původním vzhledu domu:

„V řadě domů na náměstí následoval domek bez podloubí, vpředu jako kamenný (snad v kožichu), který náležel Vilému Kneiflovi. Ten měl hospodářství, ale živil se také pozovnictvím. V domku byl krám a pekařství, kde jeden čas byl pekařem otec skladatele Moora, a tu se také skladatel Moor narodil. Později zde pracoval pekař Freidenberg. U domu byla větší zahrada, na jejímž místě stojí dnes lékárna Černochova. Dům na nynější podobu přestavěl v roce 1899 Jindřich Kneifl, pak patřil vdově Kneiflové. Po ní se stal majitelem úředník zdejší záložny Vladimír Fink. Finkově rodině patří dům dodnes.“

V archivu městského stavebního úřadu existuje plán přestavby domu z roku 1899. Ten vytvořil Václav Kleček, Stavební technická kancelář Hořice. Je zajímavé, že již na

plánu jsou navrženy malby na fasádě. Nejsou to tytéž malby, které zdobí dům dnes a vzhledem k tomu, že jsou provedeny jinou barvou, je možné, že byly do plánu dokresleny dodatečně.

Jisté je, že dům byl takto vyzdoben již při svém vzniku. Kdo realizoval první malby, se nepodařilo zjistit, jejich opravu, nebo spíše zásadní rekonstrukci, prováděl v roce 1974

pan František Koubek. Od té doby zub času opět zapracoval a rodina Finkova se rozhodla provést další opravu. Po nutných zednických pracích a výměně oken došlo na malby.

Pro další informace jsem se vydal za Vojtěžem Záveským:

„Letos v červnu za mnou přišel pan Fink, zda bych se na fasádu jeho domu nepřišel podívat a zda bych mu nepomohl s opravou. Nejprve jsme dům prohlíželi z náměstí, odkud se poškození maleb nezdálo tak fatální. Teprve, když jsem vystoupil na lešení, objevilo se před mýma očima množství prasklin a velké poškození maleb.“

Po úvaze jsem se rozhodl, že do opravy půjdu. Provedu práci tak, abych se za ni nemusel stydět. To znamená úplnou a zásadní rekonstrukci.

Nejprve jsem celou fasádu nafotil, hlavně kvůli dokumentaci. Později se ukázalo, že to byl zásadní tah. Bez něj bych mohl těžko pokračovat. Když jsem totiž zdi jemným košťátkem ometl, část malby zmizela. Pak došlo na penetrační, zpevňující nátěr. Nevím, jaké barvy byly původně použity, jisté je, že se obrazy a hlavně jejich detaily penetrací rozmazaly. Dalším krokem byla oprava hrubých prasklin a odfouklé, opadané omítky, která se prováděla klasickou zednickou technologií. Pak přišla na řadu vlastní oprava maleb.

Nejprve bylo nutné obtáhnout kontury jednotlivých výjevů tak, aby při dalších nátěrech nezmizel obraz úplně. A právě tady jsem hodně čerpal z fotodokumentace, kterou jsem si provedl na počátku. Bohužel, něco bylo nutné namalovat úplně znovu, a to především v místech zednických oprav a tam, kde dopad povětrnostních vlivů byl zvlášť výrazný. Například na štítové zdi nebyla kresba prakticky žádná a nedochovala se ani žádná fotografie původního vzhledu. Vyšel jsem tedy z podobných motivů na fasádě.

Vojtěch Záveský, nar. 21. 2. 1956, rodák z Lázní Bělohradu. Absolvent Střední uměleckoprůmyslové školy v Turnově. Mistr umělecké řemeslné práce v oboru broušení a rytí drahokamů. Vystavoval své práce v Lázních Bělohradě, Nové Pace, Příbrami, v Paříži, Vídni a Japonsku. Jeho rytiny do kamene jsou na insigniích Vysoké školy v Hradci Králové, v Praze na ČVUT a v Košicích. Město Lázně Bělohrad předávalo jeho rytinu – kamej do achátu Livii Klausové, vyrobil rytiny lvů pro předsedu vlády ČR, rytiny do onyxu pro anglického prince Charlese při jeho návštěvě v ČR v roce 2010.

Teprve po obtažení kontur jsem mohl přistoupit k vytmelení husté pavučiny drobných prasklin. Ty tvořily hustou síť prakticky po celé fasádě, jak je vidět z fotografií.

Následovalo dvojí nanesení barev, které jsem si míchal doma do malých plastových kelímků, před odchodem na lešení. Celkem odhaduji, že bylo spotřebováno asi 20 kilogramů barvy a řada barevných pigmentů. Abych docílil stejných odstínů a namíchal barvu správně, postupoval jsem „lžičkovou metodou“, jak jsem si postup nazval. Pigmenty jsem přidával po kapkách, neboť jejich síla je velká. Použité barvy jsou fasádní a výrobce garantuje jejich velkou životnost a barevnou stálost.

Mimo tři dny jsem pracoval na opravě fasády Finkova domu tři a půl měsíce včetně sobot a nedělí. Jsem rád, že se podařilo zachovat a obnovit tak pěkné dílo našich předků a že jsem k tomu mohl přispět.“

Ladislav Stuchlík, foto: autor, Vojtěch Záveský

PODĚKOVÁNÍ

Chtěli bychom poděkovat všem firmám, které se na opravě našeho domu podílely. Majitel stavební firmy p. Michal Lami a p. Pavel Lami dokázali najít vhodná řešení, radili s výběrem barev a materiálů, hledali nové technologie a garantovali serióznost subdodavatelů. V neposlední řadě projevili i velkou trpělivost a byli velmi vstřícní v plnění našich požadavků.

Pan Vojtěch Záveský strávil při opravě maleb na lešení několik měsíců. Pracoval v horku a v dešti, před zvědavými zraky kolemjdoucích. Dokázal nejen obnovit zašlé malby, ale vtisknout jim i nového ducha a dokonce vykouzlil i nové ornamenty, o kterých jsme neměli tušení.

Jsme rádi, že se rekonstrukce zdařila za přispění výhradně bělohradských firem a náš dům může být příkladem jejich dobře vykonané práce.

Rodina Finkova

FLÉTNOVÝ SOUBOR PIFFERAIOS

Před 15 lety, v září 1996, začíná historie bělohorského flétnového souboru Pifferaios. V mateřské škole se nás začalo scházet 6 žen. Hrály jsme si jen tak pro potěšení ze sborníku Pavla Jurkoviče „Živá hudba minulosti“. Ale rychle se k nám přidávaly další, až se počet členek ustálil na deseti. Postupně jsme dostaly chuť předvést, co jsme se naučily, a tak jsme domluvily několik vystoupení. A tady vznikl samotný název souboru. Je veřejným tajemstvím, že po jednom koncertu se náš kamarád vyjádřil, že hrajeme jako krysaři. Krysař je něco jako pištec, což je italsky pifferaio, a název byl na světě. Je to takový malý jazykolam a vzniká neustále mnoho veselých zkomolenin.

Soubor pracoval několik let pod neformálním vedením Květy Kopecké a pomalu jsme se odvažovaly na koncerty v okolí (Jičín, Turnov, Miletín, Hořice), ale vyrazily jsme koncertovat i do Prahy, Telče. Výborná spolupráce byla a je s kastelány hradu Pecka. Vždy jednu květnovou neděli trávíme na hradě procvičováním svého repertoáru a hraním příchozím turistům.

Na začátku roku 2003 jsme se rozhodly uspořádat koncert k 70. narozeninám Pavla Jurkoviče, jehož skladby a úpravy lidových písní patří mezi naše nejoblíbenější. Na tuto akci jsme ho pozvaly a on k našemu údivu pozvání přijal. A tak květnový večer ve Fričově muzeu stále patří k našim velkým zážitkům. S Pavlem Jurkovičem jsme navázaly přátelství, mnohokrát jsme se od té doby setkali a autor věnoval našemu souboru několik skladeb.

Po odchodu Květy Kopecké v roce 2004 se vedení našeho souboru ujala PaedDr. Ivana Václavů. Udělaly jsme velké pokroky zejména ve zpěvu. V dalších letech jsme reprezentovaly Královéhradecký kraj ve Vídni, uskutečnily jsme výměnný koncert se sborem Festivia chorus z Velké Lhoty na Vysočině a se sborem Cantica z Kutné Hory. V Klicperově divadle v Praze jsme po boku profesionálních umělců (Jaroslav Dušek, Jiří Suchý) vystupovaly na výročním setkání Jonáš klubu, to byla pro nás zajímavá zkušenost. Na Harantovských slavnostech historického zpěvu v roce 2005, kde s námi zpívali bratři Jiráskovi, jsme získali ocenění za stylový přednes skladby B. Donata.

K 10. výročí založení souboru jsme vydaly CD s názvem „Kousek po kousku“. Spolupráce s mužským kvartetem Toni dei signori nám umožnila rozšířit si repertoár o spirituály a hezké úpravy lidových písní. Naše druhé CD jsme vydaly právě letos a nazvaly ho „Pro tebe zpívám“. Spolupracovali s námi Toni dei signori a hostem byla i houslistka

Kateřina Závěská. 19. října 2011 se uskutečnil v kostele Všech svatých slavnostní koncert, kde jsme naše nové CD představili. Kostel byl plný a atmosféra úžasná. Potom následoval raut v jídelně ZŠ, kde jsme si také ještě všichni zazpívali.

Každou středu se scházíme na zkouškách, za těch 15 let jich bylo celkem 590, měly jsme 55 soustředění a vícedenních akcí a uskutečnily jsme 111 koncertů a vystoupení. Kromě práce máme také spoustu zážitků, hlavně ze společných zájezdů. To všechno vytvářelo tvář našeho souboru. V současné době je nás 11 žen a spolupráce s Toni dei signori je, doufáme, trvalá. Hraní a zpívání nás moc těší a věříme, že potěšení z hudby předáváme i našim posluchačům na koncertech. Snad budeme moci hrát ještě hodně dlouho a třeba se podaří nahrát ještě CD s vánoční tematikou.

Helena Hronová, foto: Jiří Horák a Petra Nováková

JAK RAIS POMOHL BOHDANU KAMINSKÉMU

Bohdan Kaminský v r. 1909
(foto J. F. Langhans)

Bohdan Kaminský, vlastním jménem Karel Bušek, (24. února 1859 – 13. července 1929) byl český básník a překladatel. Pocházel z řezbářské rodiny Bušků, kteří, především jeho otec Petr Bušek, provedli řezbářskou výzdobu zámku na Sychrově, kterou si objednal majitel Kamil Rohan. Nejprve se také vyučil řezbářem, ale později se vydal roku 1883 na dráhu spisovatele. Publikoval v časopisu Lumír ještě před tím, než nastoupil na vysokou školu.

Významný český básník, v jehož dílech najdeme pocity milostného zklamání a teskných nálad (jeho osud nebyl šťastný a jeho známosti končily brzkými úmrtími jeho milých), ale i autor humoristických a ironických veršů a próz (zejména z pražského prostředí). Překladatel z literatury francouzské (Molière) a německé (Schiller). Patřil k osobitým následovníkům Jaroslava Vrchlického. Při zahraničních cestách navštívil Holandsko, Německo, Francii, Itálii a Turecko. Zemřel za léčebného pobytu v Poděbradech, pohřben byl v Praze. Jeho život byl zpracován i několika romanopisci, obvykle je stylizován do role básníka bohéma.

Jiří Vacek a Eduard Čeliš, foto: Ilona Horáčková, archiv

Karel Václav Rais vždy vystupoval jako vlastenec a člověk myslící na druhé. Zvlášť výrazně se projevilo Raisovo dobré srdce v případě básníka a překladatele Bohdana Kaminského. Tento vyučený umělecký řezbář, vlastním jménem Karel Bušek, vystudoval pražskou akademii umění, ale věnoval se pouze žurnalistice a literatuře. Stále zaměstnání neměl a celý život žil v nuzných poměrech. V roce 1905 vyšla jeho sbírka básní „Na viole d’amour“ a jeden kritik nazval autora poetou bezstarostné bohémy. Kaminský, v té době již téměř padesátiletý, při náhodném setkání si Raisovi postěžoval, že poetou bohémy buď, ale bezstarostné v žádném případě a vylil Raisovi své srdce. Zanařikal si na neutěšené finanční poměry, na nemoc, na stáří.

Rais o tomto setkání hodně mluvil a ještě víc na Kaminského myslel. Na to, co bude dělat český básník, až mu stáří a nemoc vyrazí pero z ruky. Všiml si, že Kaminského proslulý širák a havelok jsou již safraportsky zašlé. „Kde má brát ten chudák na živobytí? To přece nemůžeme takhle nechat, vřdyť bychom se museli stydět!“ uvažoval Rais a zahájil kroky ve prospěch bezstarostného poety. Upozornil výbory literárních spolků, zasloužil se o přijetí Kaminského jako stálého spolupracovníka Národních listů a otevřel mu cestu do časopisu Švanda dudák. Dnes již neuvěřitelně působí to, že Rais zařídil Kaminskému pravidelná pozvání do známých pražských rodin na oběd či večeři.

Mezi přáteli zorganizoval Rais tajnou peněžní sbírku. Vybranou částku několika set korun, a to byla v té době částka nemalá, zaslal anonymně s oslovením „Milovanému básníkovi“ a s podpisem „Vděčná čtenářka“.

Rais by se asi divil, že v jeho rodišti, v Bělohradě, žije, po sto letech od éry Bohdana Kaminského, muž se stejným jménem i příjmením. Není bezstarostným poetou, nenosí zašlý širák a havelok a nemusí přijímat pozvání od bělohradských rodin na oběd či večeři a není třeba uspořádat v jeho prospěch peněžní sbírku...

Dnešní Bohdan Kaminský je strojní inženýr, středoškolský učitel, vášnivý nohejbalista, ještě vášnivější slávista a kytarista country skupiny No Band, při jejímž vystoupení má na hlavě tmavý kovbojský klobouk.

Ale k té Raisově sto let staré dobročinnosti nemusí být zítra, za rok, za pět let, zase tak daleko. Krize jede a jede...

Ukázka z nové knížky
Eduarda Čeliše
„Už tě vidím, Bělohrade“

VORŠOUF

„Kluci, vemte si u dveří voršouf a běžte vyhrnovat na dvůr a z chodníku sníh! Přes noc ho hodně napadlo,“ nařizuje nám s bráchou před léty máma. Tak se skutečně dřevěnému vyhrnováku, hrablu na sníh, říkalo. Voršouf podle němčiny a podle české dřevěné lopaty na obilí.

Teď je prosinec 2010 a chumelí a chumelí. Co taky má sníh dělat jiného. Vyhrnuj ten krásný prašan z chodníku, z hlavní cestičky do našeho baráku, z dvoukolejky do garáže i z pěšinky k popelnici a ke krmitku pro ptáky. Dokonce dělám i cestičku k sousedce, aby se jí líp chodilo k nám na kafe a kus řeči. Už neříkáme voršouf, ale vyhrnovák, a koupili jsme jej za stovku při podzimním nákupu v polské Kudowě. Vyhrnovák je plastový, modrý, a zdaleka nemá kvalitu elegantního černého nářadí se žlutou rukojetí od firmy Fiskars, jež má Pepik Novotný, co má tak rád fortelný vercajk. Mně však „Polák“ stačí.

„Tahle práce není vůbec pro spisovatele,“ volá na mě lyžařka Hanka, když jde kolem se svým psím miláčkem, a já vím, že její volání na mě je spíš hodně ironické, než opravdové. Před dvěma týdny vyšla totiž moje první a možná i poslední knížka. Fajn hláška, říkám si a oba se smějeme na celou naši Macharovu ulici a přilehlou Na Zátíší. Uložím vyhrnovák do garáže a vyrazím k počítači. Hned tu krátkou, banální story mejluji Standovi Rudolfovi do Brandejsa. Než si uvařím kafe a ke kafičce si dám něco na zub, mám mejl zpátky:

„Hele, já jsem dnes vyhrnoval sníh třikrát a knížek jsem napsal přes padesát. A před léty jsem viděl v Trefjakovské galerii obraz, na kterém Lev Nikolajevič Tolstoj v Jasně Poljaně oře pluhem se zapřaženými voly. A to byl nějaký spisovatel!“

„Jo, Lev Nikolajevič, mistr mistrů, ale taky pak umřel na železniční stanici Astapovo, tak ho ta orba s voly zmohla!“ mejlově odpovídám do Brandejsa. Mrknu do odeslaný pošty, zda je vše oukej a vyrazím s voršoufem, vlastně vyhrnovákem, opět před barák.

Sníh nepřestává padat.

Eduard Čeliš, kresba: Petr Stuchlík

VZÁCNÁ NÁVŠTĚVA V ČERNÍNĚ

Je sobota, 24. září 2011, krásné slunečné odpoledne. Zrovna jsem sekal na zahradě trávu, když před domem zastavilo auto. Z něho vystoupil krásný, štíhlý, bělovlasý pán, následován stejně krásnou dámou v elegantních bílých šatech. Vůbec jsem nepoznal, kdo nás přijel navštívit.

Jak bych také toho pána mohl poznat, když jsem se s ním setkal pouze jednou v životě a od té doby uplynulo čtvrt století. Tehdy k nám do Černína přijel dohovorit program a podrobnosti koncertu, který jsme chtěli uspořádat ke stému výročí narození jeho otce. Jméno toho pána je **Jaroslav Deršák** a býval operním pěvcem - předním tenoristou operního souboru Státního divadla v Ostravě. Je synem profesora Augustina Deršáka, českého hudebního pedagoga, skladatele, dirigenta a sbormistra, jenž svou životní dráhu začal v Lázních Bělohradě, kde působil v letech 1914 – 1919.

Nebude na škodu si jeho činnost v Bělohradě trochu připomenout. Augustin Deršák (nar. 1887) po absolvování pražské konzervatoře a po krátkodobém působení v Mladé Boleslavi a Čáslavi, zakotvil v roce 1914 v Lázních Bělohradě jako ředitel kůru a učitel hudby na měšťanské škole. Hned po svém nástupu se věnoval také činnosti sbormistrovské. Protože přišel v době, kdy právě vypukla 1. světová válka a část zdejšího mužského pěveckého sboru Malát musela odjet na frontu, založil v Bělohradě pěvecký sbor ženský, se kterým uspořádal několik hudebních večerů. V roce 1915 se zde oženil s Annou Novákovou, která bydlela na Malém náměstí v Lázních Bělohradě. Tady se jim narodili tři synové – Zdeněk, Augustin a Vítězslav.

V roce 1919 přesídlil s rodinou na Slovensko do Spišské Nové Vsi, kde se jim narodil čtvrtý syn Jaroslav. Augustin Deršák na Slovensku intenzivně rozvíjel činnost skladatelskou a dirigentskou. V roce 1924 založil šedesátičlenné Pevecké sdružení slovenských učitelův, se kterým koncertoval na Slovensku i v Čechách. S úspěchem upravoval a skládal slovenské písně, které vyšly v roce 1925 tiskem. V roce 1929 odešel do Bratislavy, kde vyučoval na státním učitelském ústavu, na konzervatoři a pedagogické akademii. Z jeho některých žáků se stali sólisté opery Slovenského národního divadla v Bratislavě. Převzal sbormistrovství pěveckého sboru Tatra, se kterým pak koncertoval i v zahraničí. V roce 1939 odešel ze Slovenska do Prahy, kde pokračoval ve své činnosti učitelské i hudební.

Zemřel 22. září 1972.

Jeho syn Jaroslav Deršák (nar. 1920) vystudoval v Praze učitelský ústav a poté započal studium historie na Univerzitě Karlově. Po uzavření českých vysokých škol čtyři roky studoval zpěv na pražské konzervatoři. V roce 1944 se stal stipendistou pražského Národního divadla. Po krátkých angažmá v liberecké operetě a plzeňské operě byl v roce 1949 přijat do operního souboru Státního divadla v Ostravě, kde jako vynikající tenorista ztvárnil řadu postav v operách Smetanových, Dvořákových, Janáčkových a dalších operách světového repertoáru.

Jaroslavu Deršákovi je v současné době 91 let. Každý by mu však mohl závidět jeho krásnou, štíhlou postavu, svěží a veselou mysl i dobrou paměť.

Debata s ním je potěšením, neboť se stále zajímá o všechno – se zájmem sleduje dění kulturní, politické i sportovní. Má o všem přehled, takže povídat se s ním dá celé hodiny. Jeho pěvecká činnost byla bohatá, překvapil mě však svou činností sportovní, o které jsem nic nevěděl. Proto mě značně šokoval vyprávěním, jak hrával fotbal za Slávii – v mužstvu, ve kterém tehdy hráli dva nejslavnější čeští fotbalisti – Josef Bican a František Plánička!

Jaroslav Deršák s nimi dokázal hrát fotbal od roku 1939 po celou druhou světovou válku!! K současnému fotbalu má však výhrady. V dřívějších dobách se přece jenom vrcholový sport provozoval z ušlechtilějších pohnutek. Fotbal se nehrál pro velké prachy, bylo v něm méně hrubosti, méně zálučnosti a více radosti. Jaroslav Deršák byl jako sportovec i jako operní pěvec vždy disciplinovaný – žil střídavě, nepil a nekouřil, říkalo se, že se i ve fotbale choval jako džentlmen. Jeho velkou životní oporou je jeho manželka – skutečná dáma. Je s Jaroslavem stejného věku – i ona se letos dožila 91 let! Popřejme jim oběma pevně zdraví i svěžest do dalších let!

Zdeněk Prchal, foto: autor

OBYVATELÉ LÁZNÍ BĚLOHRADU BUDOU MOCI NOVĚ TŘÍDIT I PAPÍR

Koncem letošního roku se v Lázních Bělohradě objeví osmnáct nových kontejnerů, které budou sloužit k třídění papíru. Město bude moci nádoby nakoupit díky stotisícové dotaci od Královéhradeckého kraje. Město Lázně Bělohrad se tak snaží vylepšovat služby pro své občany, kteří dosud měli možnost odevzdávat vytríděný papír pouze ve sběrném dvoře v Prostřední Nové Vsi.

„Obyvatelé Lázní Bělohradu odpad poctivě třídí a uvědomují si, že díky tomu vylepšují prostředí, ve kterém žijí. Za jejich snahu jim musím poděkovat. Město se nákupem nových kontejnerů snaží lidem vyjít vstříc a rozšířit tak služby, které jim nabízí,“ uvedla Jitka Břeská, která má v Lázních Bělohradě na starosti agendu komunálního odpadu.

Ve městě bylo dosud rozmístěno 34 kontejnerů na plasty, jejichž počet se nedávno zvýšil, a dalších 18 na třídění skla. Úspěšně zde funguje i pytlový sběr nápojových kartónů. Díky novým 18 modrým kontejnerům nebudou lidé muset od konce letošního roku jezdit s papírem do sběrného dvora v Prostřední Nové Vsi, ale budou moci třídít přímo ve městě.

Průměrná česká domácnost vytrídí za rok 30 kilogramů papíru. Z obcí v republice je za rok svezeno asi 174 tisíc tun papíru. Do modrého kontejneru určeného na papír by lidé neměli vhadzovat ve velkém celé svazky knih, které patří na sběrný dvůr. Pokud chce někdo malé množství knih do kontejneru vhodit, pak jedině bez vazby. Recyklovat nejde uhlový, mastný nebo jakkoliv znečištěný papír. Použité dětské pleny pak patří jen do popelnice.

Více informací k projektu společnosti EKO-KOM, a.s., který je realizován ve spolupráci s Královéhradeckým krajem, je možné najít na internetových stránkách www.cistykraj.cz. Se správným tříděním odpadu může pomoci lidem web www.jaktridit.cz.

(tz)

Jako reakce na pozvání k odhalení a posvěcení sochy sv. Anežky České přišel omluvný dopis od manželky prezidenta České republiky, paní Livie Klausové.

Vážený pane starosto, děkuji Vám za Vaš milý dopis a pozvání, abych se zúčastnila odhalení a posvěcení sochy sv. Anežky České, které se koná 30. října 2011 v Lázních Bělohradě. Vaše pozvání mne velmi potěšilo, protože ještě mám v paměti milou návštěvu u Vás při otevírání Lázeňského resortu Strom života. Bohužel Vám však musím sdělit, že můj program nedovoluje se Vaší akce zúčastnit.

Přeji všem návštěvníkům Lázní Bělohradu mnoho krásných prožitků a Vám osobně jen to dobré.

Livia Klausová

Vážený pane starosto, žiji v takovém viru, že mám zpoždění ve všem, co právě nehoří. Už dávno jsem Vám chtěl poděkovat za dny, které jste mi připravili. Všechno u Vás mě potěšilo. Setkání s Vámi a dalšími lidmi, vzorné hostitelství, nové budovy, atmosféra města. Tož tedy – děkuji!

Děkuji Vám také za informace o ohlasu celé akce, za zaslání články a za to, co čtu na Vašich stránkách. Soudím podle toho, že i Vy jste s akcí plně spokojen. Otázka je, jak to zařídit, aby Anežčina socha dostala další život. Možná Vás spolu s panem farářem napadne něco, co by se u sochy mohlo pravidelně konat, možná by škola mohla vést kroniku sochy nebo uspořádat nějaký dobročinný program a co já vím. Kdybych na něco přišel sám nebo se dozvěděl o něčem vtipném z jiného místa, dal bych Vám vědět.

*Pozdravujte, prosím, všechny. Srdečně
Petr Piřha*

Čáp černý se nyní na podzim pohyboval kolem Javorky hlavně v Dolní Nové Vsi. Vzácný pták byl vyfocen v korytě řeky, pod Sehnalovou hospodou, bohužel pouze mobilem. (pš)

Na zahradě bělohradské mateřské školky přibyla nová atrakce pro děti. Zakoupili ji Občanské sdružení rodičů a přátel Bělohradské mateřské školy od truhlářské firmy Balihar, která ji zhotovila. Na zahradu školky ji zabudovalo město Lázně Bělohrad. Atrakce – pomůcka má sloužit hlavně k zvýšení a zlepšení motorických dovedností dětí. (las, lz)

V PÁTEK 25. 11. SE KONÁ V RESTAURACI U SEHNALŮ VERNISÁŽ NOVÉ KNIŽKY EDUARDA ČELIŠE „UŽ TĚ VIDÍM, BĚLOHRADĚ“

Knižku je možné koupit v bělohradských trafikách a v Památníku K. V. Raise.

Čmelák létá a já píš!

„Čmelák má, vzhledem ke svému tělu, plochu křídel takovou, že nemůže létat. On to však neví a tak létá.“ Tuhle přírodovědeckou poučku jsem kdysi někde četl. V návaznosti na čmeláka jsem si uvědomil, že jedno moje já mi říká, že moje čeština a sloh jsou na takové úrovni, že bych neměl nikdy nic psát. Druhé já to ale neví a tak píš!

Když to po sobě čtu, bojím se, aby to nebylo horší než ta první knížka Copak mě nevidíš? Podobný strašák visí asi nad každým, kdo se snaží psát. První knížka měla podnázev Čtyřicet osm bělohradských lodiček, to proto, že jsem si netroufl příběhy, vzpomínky a vyprávění nazvat povídkami. Vždycky vlastně dělám takový menší kompromis. U prvotiny byly kompromisem lodičky.

K napsání druhé knížky jsem zase přizval čtyři autory: spisovatele Stanislava Rudolfa, vysokoškolského pedagoga Jiřího Vacka, gymnaziální učitelku Lenku Pospíšilovou a šéfredaktora Bělohradských listů Ladislava Stuchlíka. Už tě vidím, Bělohrade! není pouze můj pohled na město a lidi v něm. Je zároveň i pohledem této čtveřice.

Tady jsou bělohradské povídky. Teď klidně píš povídky. Povídky tolik nevyčerpávají. A když vám pomáhají přátelé, už vůbec ne.

Eduard Čeliš

Město Lázně Bělohrad na konci léta dokončilo úpravy na hřbitově ve městě. Byly vydlážděny některé plochy a upraveny cestičky. Přívod vody na zalévání byl osazen litinovým stojanem a byly umístěny tři informační tabule s plány jednotlivých částí hřbitova. Plány byly umístěny i na byšičký a hornoveský hřbitov a na Horní Nové Vsi byly také upraveny cestičky. Na Byšičkách budou cestičky upraveny po dokončení oprav izolací kostela. (las)

VÁŽENÝ PANE STAROSTO,

rádi bychom Vám předali informaci o aktivitě MŠ Vašeho města a touto cestou poděkovali ředitelce Mateřské školy Lázně Bělohrad paní J. Feixové a po blahopřáli k úspěšnému zapojení Vaší mateřské školy v rámci projektu Nadané dítě.eu. spolufinancovaného z Evropského sociálního fondu.

Poděkování patří nejen paní ředitelce, ale i kolektivu učitelek, které se nad rámec svých povinností projektu nezištně věnovaly.

Cílem projektu je pomoci zkvalitnit péči o mimořádně nadané děti, poskytnout možnost učitelkám prohloubit si znalosti v této oblasti a vytvořit nástroje časného vyhledávání těchto dětí.

Díky ochotě a pomoci učitelek a rodičů předškoláků se podařilo vytvořit a ověřit novou metodu pro vyhledávání dětí s mimořádným nadáním v tomto věku. Zároveň byly diagnostikovány mimořádně rozumově nadané děti, kterým bude poskytnuta zvýšená péče.

*Za realizační tým projektu
PaedDr. Antonín Kačírek, manažer
a koordinátor projektu*

MISTR SVĚTA ZAČÍNAL S TENISEM V BAŽANTNICI

Petr Koláček ze švýcarského Männedorfu získal koncem října opět titul mistra světa v tenise super seniorů nad 65 let ITF.

66letý tenisový trenér, který měří metr devadesát, je po Federerovi a Hingisové třetím Švýcarem, který se může pyšnit tímto velkolepým titulem. Ano, dnes Švýcarem, ale Petrovy kořeny sahají do Bělohradu a Bažantnice.

Hned po tomto úspěchu jsem dostal od Petra mejl:

Hrálo se stejně jako v minulém roce v Ali-Bey Clubu v tureckém Manavgatu. Je to asi hodinu cesty na východ od Antalye.

První týden se hrála družstva. Naše švýcarské vyhrálo skupinu a postoupilo do čtvrtfinále proti Anglii. Byl to těžký boj, po nerozhodných singlech rozhodl tříhodinový debl. V semifinále jsme prohráli a pak o třetí místo pora-

zili Rakousko. Takže bronz z dvacetí týmů. Vyhrál jsem všechny své singly.

Další týden jsme hráli jednotlivce a debly. V deblu jsem měl výborného partáka - Američana. Byli jsme nasazeni jako dvojka, ale po druhém kole se parták zranil a museli jsme debly vzdát.

A tak jsem se soustředil na singly. V pavouku bylo skoro 90 hráčů, byl jsem nasazený jako jednička. Hrál jsem jako z partesu, mydlil jsem všechny jako koně a tak jsem zase mistr světa...

Myslím, že nejlepší zápas se mi povedl v semifinále proti Jimmy Parkerovi, Američanovi, několikanásobnému šampionu v deblu i singlu. Vloni jsem vyhrál s odřenýma ušima 7:5,

6:4 a teď jsem mu dal 6:1, 6:0. Ve finále jsem porazil Rakušana Hanse Heissela 6:4, 6:2.

Za odměnu jsem se šel poprvé za 14 dní vykoupat do moře a prolít jsem se na padáku těžným motorovým člunem.

Teď už zase sedím v chladném Švýcarsku, přijímám gratulace od kolegů a chodím do práce, trénovat.

Všem v Bělohradě přeji příjemně podzimní dny a jako minule: kamarádi, v Neptunu si dejte jednu rundu na mne!

Tak to byl mejl od Petra Koláčka, se kterým přinesou Bělohradské listy širší reportáž začátkem tenisové sezony 2012.

Eduard Čeliš

Od poloviny října letošního roku má hlavní fotbalové hřiště v Lázních Bělohradě nový závlahový systém. Zařízení sem nainstalovala firma NETA-FIM. Jedná se o moderní, mimoúrovňový systém, který je řízen počítačovým modulem. Sám hlídá povětrnostní podmínky a spouští, podle naprogramování, závlahy. V určený čas tlak vody vysune trysky, které jsou v době klidu 2 - 3 cm pod povrchem trávníku. Po zavlažení a poklesu tlaku vody se trysky vrátí do původní polohy. Práce zahrnovaly hlavní rozvod vedený podél hřiště, ze kterého vede šest odbočných větví, každá s pěti tryskami. Voda je přivedena z Brtevskeho potoka. Bohužel jeho kapacita v suchém létě nestačuje, proto se provádí průzkum možností vybudování artézské studny a možného čerpání vody. Dodavatelská firma dokázala vybudovat závlahový systém za pouhé dva dny a již po týdnu bylo možné na hřišti odehrát mistrovské utkání.

Náklady na celou akci činily 271 tisíc korun, z toho činila dotace získaná přes Krajský fotbalový svaz 208 tisíc korun a 63 tisíc korun dodala TJ z příspěvku města.

(las)

Letos v září vyrostly za sokolovnou nové hokejové mantinely. Nechal je sem nainstalovat město Lázně Bělohrad, které je zakoupilo před dvěma lety z Nového Bydžova. Nahradily původní mantinely, které v loňském roce dosloužily. Před instalací bylo nutné nejprve upravit stojky upevnění laminátových desek. To provedla minulou zimu firma Petra Plecháč z Dolní Nové Vsi, která také spolupracovala s městem při jejich letošní montáži. Vzhledem k tomu, že se v Lázních Bělohradě již hokejová soutěž nehraje, bylo rozhodnuto, že budou mantinely postaveny pouze na polovině asfaltového hřiště a budou upraveny tak, aby se mohla plocha využívat mimo zimní sezonu pro další účely. Podle zkušeností se pak zvažují případná montáž mantinelů kolem celé plochy hřiště. O zimní provoz se bude starat město Lázně Bělohrad, jedná se především o nástřik ledové plochy a její vyhrnování.

(las)

Projev prof. PhDr. Petra Pit'hy, CSc. při odhalení sochy sv. Anežky České v Lázních Bělohradě 30. října 2011

Občané bělohradští, vážení hosté, lidé dobří,

Vaše nevelké město s lázněmi, kde se silou přírodních sil a péčí lidí přináší zmírnění bolesti a obnovuje zdraví, je vhodným místem pro sochu svaté Anežky. Rádi přijímáte hosty a podáváte jim skoro zapomenutý starosvětský klid. Mám na mysli ten zvláštní mír venkovských městeček, kde v nedělní poledne letního dne panuje ticho zvýrazněné hvizdem vlaštovek vyšívajících blankyt oblohy, přerušené občas křikem kavek, které ze zvonice zvedla poštolka, a pečlivě členěné odbíjením plechově znějících radničních hodin. Tu pohodu, kdy se na lavičce sedící starý člověk s úsměvem dívá na dítě skákající panáka, zatímco jeho dcera, matka dítěte, chvátá s obědem.

Zvláštní je, že do takového obrazu dovedeme vstoupit, a když v něm na chvíli spočineme, zdá se nám to tak naprosto samozřejmé, jako by to bylo pořád. Jenže ono to vůbec není samozřejmé a klid města byl mnohokrát na dlouho porušen. Kolikrát tu cizí vojáci napájeli u kašny koně, kolikrát tu na povel v cizí řeči chrastily okované kroky a k potupě lidí krčících se za okny byla vzdávána čest krvavě rudým vlajkám totalitních režimů. Po celá desetiletí tu postávali zlí lidé z vlastních řad a hlídali kam kdo jde a v neděli upírali oči na dveře kostela. Ale je to za námi a pamětní desky na domech nás neruší. Patří už k městu jako stará vyznamenání tvůrcům a hrdinům z minulosti. Teď je zde mír.

Ani teď není samozřejmý. Mír je křehký a my jsme lidé, kteří, bohužel, máme v sobě sklon k sobectví. Sklon, který nejprve pozvolna, ale čím dál strměji vede až do propasti pekla. Jak snadné je jít životem po svahu dolů, tak obtížné je jít směrem opačným. Na něm je zprvu cesta strmá jako schody a každý z nich je vysoký jak mělký hrob. Později je už stoupání povlovnější, jenže ve stáří ubývá vůle i síl. Kdybychom citlivě vnímali město, poznali bychom, z kolika domů čiší chlad nezájmu, v kolika zní křik rozepří, v kolika jako v hadí díře je domlouván úskok, násilný čin nebo vypočítavé chytráctví.

Někdy mi připadá naše země jako nemocná. Potkávám lidi rozpálené horečkou chtivosti. Někdy i blouzní. Jindy vidím lidi zmalátnělé, téměř už na nic nereagující ve svém nezájmu. Všude plno těch, kdo v únavě z honičky za bůhví čím nestíhají pečovat o své okolí a žijí ve špině.

Nemocné tělo jednotlivců i celého národa vedlo sv. Anežku k vrcholným činům lásky. Stejně jako se skláněla k potřebám své doby, obrací se i k nám. Tak ji znázornila i autorka sochy, u níž stojíme. Zcela jistě se k nám obrací, jak to vidíme na pohybu její suknice. Gesto sepjatých rukou a výraz tváře je víceznačný. Ptá se nás: *Copak se zase stalo?* Nebo nás k sobě vítá jako milého hosta slovy: *Ale – to je radost!* Může to být i výraz úpěnlivé prosby, aby přestalo utrpení, zmírnila se bolest, vrátilo zdraví, obnovil se mír. Či naopak již modlitby díky za vyslyšení. Největší hádankou, kterou nám socha klade, je, kam se obrací a ke komu mluví. Ke Kristu, Králi na nebesích, nebo k nám? Obojí je pravda. Obrací se k nám a prosí nás, zdravé, silné a schopné, za ty, kdo jsou nemocní, slabí a nedovedou si poradit. Necháme svou princeznu, světici a ochránkyni prosit marně? Aby dál, znovu a znovu lkala nad naší tvrdostí a zkázou své i naší vlasti? Nebo se jí postavíme po bok, pomůžeme své zemi ke smíru a rozkvětu a uslyšíme, jak nám s radostným díkem žehná? Mnoho z nás řekne, že to je příliš těžký úkol, ale pak vystoupí druhá pravda, její mocná přímluva za naši dobrou vůli. Jenže je to tak, že pravda o její přímluvě přijde až po naší odpovědi na pravdu její výzvy, a to odpovědi kladné, jasné a projevené činy.

Ty, socho z tvrdého kamene, stůj zde pevně. Mlčky, ale výmluvným gestem volej každého, kdo tu projde. Probouzej v nás rytíře sv. Václava, kteří neleží v bájně hoře Blaník, ale v našich všim možným sevřených hrudích. Otevři v nás prameny velkorysosti a velkodušnosti a vypros nám vítězství nad námi samými.

Foto: Václav Lejdar, Ladislav Stuchlík

800. VÝROČÍ NAROZENÍ SV. ANEŽKY ČESKÉ

Na slavnosti odhalení a posvěcení sochy sv. Anežky České, 30. října 2011 v parku u lázní, se sešla řada významných hostů. Hejtmán Královéhradeckého kraje pan Lubomír Franc, ředitel SPŠ sochařské a kamenické v Hořicích, jejíž žáci sochu vytesali, ing. Josef Moravec, ředitelka Výboru dobré vůle Nadace Olgy Havlové MUDr. Milena Černá. Přítomny byly Miroslava Jelínková z Kanceláře prezidenta republiky a senátorka paní Miluše Horská, autorka návrhu sochy Eva Procházková, pozdravy zaslali paní Lívie Klausová a P. Pawel Szumilas. Sochu posvětil biskup Mons. Josef Kajnek a bělohradský farář P. Grzegorz Puzskiewicz. Duchovní otec celého projektu odhalení soch sv. Anežky České v naší republice, prof. PhDr. Petr Piřha, CSc., přednesl slavnostní projev. Dopoledne téhož dne celeburoval slavnou poutní mši svatou v bělohradském chrámu.

V sobotu 29. října upoutal prof. Piřha zaplněný sál lázní přednáškou o strhujícím příběhu a odkazu jedné z nejušlechtilějších žen našich národních dějin, sv. Anežky České.

Anežka, dcera krále Přemysla Otakara I. a královny Konstancie, sestry uherského krále Ondřeje II., se narodila počátkem roku 1211. Měla sdílet osud královských dcer, předurčených k tomu, aby mocenskými sňatky plnily dynastické záměry svých otců. Třileté děvčátko bylo zasnoubeno polskému knížeti Boleslavovi a vychovávalo v polském klášteře v Třebnici. Když její stejně starý snoubenec zemřel na záškrt, vrátila se šestiletá dívka do Prahy. Její další výchova byla svěřena klášteři premonstrátek v Doksanech. V devíti letech nastoupila Anežka novou cestu do ciziny, do Vídně ke dvoru babenberského vévody, Přemysl Otakar I. jí vyjednal zasnoubení s Jindřichem, synem císaře Friedricha II.

Právě ve Vídni se zřejmě seznámila s ideály františkánského hnutí, které se rychle šířilo Evropou. V nitru se stále více vzdalovala dvorskému způsobu života, jeho mravům a intrikám. I pod vlivem příkladu královen – svěřic v jejím příbuzenstvu uzrála v ní myšlenka na život v klášteře z lásky k Bohu a k bližním. S ulehčením přijala rozhodnutí Jindřicha, který si zvolil jinou nevěstu, a čtrnáctiletá se vrátila r. 1225 do Prahy. Odmítla později ruku anglického krále Jindřicha III., i německého krále Jindřicha VII., svého bývalého snoubence. Odmítla dokonce nabídku k sňatku od samotného císaře Friedricha II. Se souhlasem papeže Řehoře IX. založila r. 1231 klášter Na Františku, dala na to celé své královské věno. V roce 1234, za obdivného úžasu celé Evropy, vstoupila do nejchudšího řeholního řádu klarisek. Vyšla z Pražského Hradu jako královská dcera v bílých šatech, ozdobená šperky, doprovázená rodinou a přední šlechtou. Kráčešla po Juditině mostě, uprostřed byl připraven příštěsek. V něm na chvíli zmizela, svlékla královské roucho a vyšla oblečená do hrubé narezavělé pytloviny s černým závojem. Tak přešla na druhý břeh – ze světa mocných a bohatých přestoupila do světa úplně chudých.

V čem je Anežčin odkaz? V jejím úžasném příkladu. Ona řeší současný problém naší konzumní společnosti. Princezna, která vyrostla

v přepychu a lesku moci, darovala svou milosrdnou lásku těm nejchudším a stala se jejich sestřičkou. Dobrovolně zvolila naprostou chudobu. Je pro nás příkladem v tom, jak do vyhrocených politických sporů vnášela klid, řešila je mírností, rozvahou a zdravým rozumem. I v řeholním životě, celých 48 let, byla skutečnou královskou dcerou, pokornou a poslušnou, ale zároveň rozhodnou a energickou. Svým jemným taktem, diplomatickým uměním, naléhavostí logických argumentů dokázala už jako dívka přimět svého prchlivého otce, aby změnil rozhodnutí a upustil od krutých trestů. Zasadila se tak o spravedlnost soudů. Tišila rozbroje v neklidném českém království, usilovala o smír v rodinách. Smířila rozhněvaného krále, svého bratra Václava I., s jeho odbojným synem Přemyslem.

Roku 1231 založila Anežka se svou matkou u kostela sv. Haštala špitál, což byla nemocnice, chudobinec a útulek pro pocestné, první v našich zemích. Založila i řád, který ošetřoval nemocné. Špitály pak vznikly na 11 místech a celá země byla protkána sítí 200 malých charit-

ních útulků. Anežka je tak autorkou první systematické zdravotní a sociální péče, díla, které v té době nemělo obdoby.

Jako první u nás řešila problém bezdomovců. Před přijetím do útulku se nejprve zjišťovalo, zda se nejedná o zločince. Kdo chtěl jíst, musel si jídlo zasloužit prací. Kdo pracovat nechtěl, byl vykázan. Stejně byl vyhozen člověk za špatné chování, už tam nesměl vstoupit.

Po smrti krále Přemysla Otakara II. nastaly strašné časy. Zemi drancovali Braniboři, po kruté zimě přišla obrovská povodeň, neúroda a s ní spojený hladomor a pak mor. Anežka konala usilovně své skutky milosrdenství, ale uprostřed bída r. 1282 zemřela.

V čem je velikost sv. Anežky České? Odpověď prof. Piřhy zní: V její úžasné kráse, v její vnitřní ukázněnosti, soustředěnosti. Cílevědomě plnila životní program, který si stanovila. Proto byla takovou autoritou. Kvalitu jejího odkazu prověřil ten nejlepší soudce, čas. Její světlá postava září z hlubin staletí jako příklad velikosti lidského ducha a stále vybízí k následování. Blahořečena byla r. 1874. V roce 1987 vyhlásil kardinál Tomášek Desetiletí duchovní obnovy národa a první rok světil pod patronát Anežky České. 12. 11. 1989, 5 dní před 17. listopadem, byla Janem Pavlem II. svatořečena.

Líbezná socha sv. Anežky České, v pořadí pátá v republice, našla svůj domov v Lázních Bělohradě. Je naše, z bělohradského kamene. Ať nás chrání svou přímlovou a bdí nad námi!

Děkuji panu Františku Žočkovi za velkodušný dar kamenného bloku z jeho kamenolomu!

Děkuji městu Lázním Bělohradu, osobně panu starostovi a L. Stuchlíkovi za citlivě připravenou, důstojnou, mimořádně krásnou oslavu 800. výročí narození naší národní svěřice, sv. Anežky České!

Antonie Vanišová, foto: Václav Lejdar

Odhalení a posvěcení sochy sv. Anežky České

Vpravo senátorka Miluše Horská

Projev Petra Piňhy

Ředitel SPŠKS Hořice Josef Moravec

Uprostřed biskup Mons. Josef Kajnek

Autoři sochy:
Martin Gallas, Josef Knap a Eva Procházková

Bělohradský farář P. Grzegorz Puzkiewicz

